

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ

ผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมจากการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงห้วยลึก และขุนวาง จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน

นางวาณี อิ่มเอม

ปริญญา

เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รศ.ชเนศ ศรีวิชัยลำพันธ์

ประธานกรรมการ

อ. ดร.ไพรัช กาญจนการุณ

กรรมการ

อ. ดร.นิสิต พันธมิตร

กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ทำการศึกษาผลกระทบทางเศรษฐกิจ และสังคมจากการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงห้วยลึก และขุนวาง จังหวัดเชียงใหม่ ในปี 2548 โดยมีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เป็นการศึกษาผลกระทบที่มีต่อประชาชนบริเวณหมู่บ้านภายใต้ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงห้วยลึก และศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง 2) เป็นการสำรวจความพึงพอใจของประชาชนบริเวณหมู่บ้านภายใต้ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงทั้ง 2 โครงการ และ 3) ศึกษาเปรียบเทียบผลสำเร็จของการดำเนินโครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่โครงการหลวงระหว่างศูนย์พัฒนาโครงการหลวงห้วยลึก และศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง โดยได้รวบรวมข้อมูลปฐมภูมิจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 226 ครัวเรือน โดยแยกเป็นศูนย์พัฒนาโครงการหลวงห้วยลึก จำนวน 137 ครัวเรือน และศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง จำนวน 89 ครัวเรือน จากการสำรวจข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม เพื่อให้ทราบถึงผลกระทบที่มีต่อประชาชนด้าน ความพึงพอใจ และเปรียบเทียบผลสำเร็จของการดำเนินการโดยถูกนำเสนอออกมาในรูปแบบ ตารางแจกแจงความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย รวมไปถึงได้ทำการเปรียบเทียบข้อมูลพื้นฐานของประชาชน 2 โครงการโดยใช้สถิติ t-test ในการทดสอบ

ผลการศึกษาพบว่าลักษณะเศรษฐกิจและสังคมของทั้ง 2 ชุมชน มีความแตกต่างกันในเรื่องของระดับการศึกษา อาชีพ การจัดตั้งกลุ่มเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว และโอกาสของการได้รับการติดต่อรวมถึงได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่โครงการหลวง ส่งผลทำให้ประชาชนในพื้นที่โครงการหลวงห้วยลึกทราบถึงการดำเนินการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่โครงการหลวงห้วยลึก 86 ราย คิดเป็นร้อยละ 62.5 มากกว่าประชาชนในพื้นที่โครงการหลวงขุนวาง 36 รายคิดเป็นร้อยละ 40.4 ทางด้านผลกระทบ ต่อประชาชนทั้ง 2 โครงการ โครงการห้วยลึก พบว่า ผลกระทบเชิงบวก มีการสร้างงานและรายได้ การสร้างบ้านพักอาคารวัฒนธรรมเป็นแหล่งรวมวัฒนธรรม สาธารณูปโภคที่ถูกต้องลักษณะ ส่งผลให้ชุมชนได้ห่วงแหนรักษาคุณค่าทางธรรมชาติและวัฒนธรรมประเพณีในทางตรงข้าม รายได้ส่วนใหญ่ไม่ได้ตกแก่คนในชุมชน ขณะที่มีการครองชีพที่สูงขึ้น รวมถึงลักษณะภาษาและการแต่งกายเปลี่ยนแปลงไป โครงการขุนวาง พบว่า ผลกระทบเชิงบวก มีการสร้างงานและรายได้ ปรับปรุงภูมิทัศน์ให้สอดคล้องกับพื้นที่ ผลกระทบทางลบสอดคล้องกับโครงการหลวงห้วยลึก ระดับความพึงพอใจของประชาชนทั้ง 2 โครงการ พบว่าระดับความพึงพอใจของประชาชนอยู่ในระดับ เฉย ๆ ต่อการพัฒนา และผลของการพัฒนาโครงการ จากระดับความพึงพอใจของประชาชนเทียบกับวัตถุประสงค์ของโครงการพบว่าโครงการหลวงทั้งสองยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งโครงการ เนื่องจากการที่ชุมชนไม่มีความพร้อมในการดำเนินการศูนย์พัฒนาโครงการหลวงไม่เปิดโอกาสให้เข้าร่วม การที่ชุมชนไม่ทราบว่า จะเข้าร่วมในการบริหารจัดการ และการที่ไม่มีนักท่องเที่ยว

Independent Study Title The Economic and Social Impact of Tourism
Development in the Royal Project Centers of
Huay Loek and Khun Wang, Chiang Mai
Province

Author Mrs.Wanee Imem

Degree Master of Economics

Independent Study Advisory Committee

Assoc.Prof. Thanes Sriwichilamphan Chairperson

Lect.Dr. Pairat Kanjanakaroon Member

Lect.Dr. Nisit Panthamit Member

ABSTRACT

This study on Economic and Social Impact of Tourism Development in the Royal Project Centers of Huay Loek and Khun Wang, Chiang Mai Province during 2005 has three main objectives. First is to understand such impacts upon population living in villages in Huay Loek and Khun Wang Royal Project's Development Centers' operational area. Second is to assess the satisfaction level of the population in both Centers' areas. Third is to compare the degree of success between Huay Loek Center and Khun Wang Center in the implementation of tourist attraction spots development project in the Royal Project area.

Primary Data for this study were gathered by questionnaire interview of 137 and 89 heads of household in Huay Loek and Khun Wang areas, respectively, making a total 226 observations. The analyses were performed on the basis of descriptive statistics including frequency, percentage and arithmetic mean as well as the use of t-test to determine differences between population groups.

The study found that the two communities were sociologically and economically different particularly in terms of educational achievement, occupation, group formation for tourism development, and opportunity to get communication with and advice from the Royal Project's extension workers. This resulted in the higher proportion of population 62.5%, in Huay Loek community learned about implementation of tourist attraction spots development projects in their community area compared to the population in Khun Wang where only 40.4% of them knew about the projects. The impacts appeared to be also different between the two communities. In Huay Loek areas, the positive impacts included job and income generation, construction of lodgings and cultural center featuring a collection of cultural assets and a place of good sanitary conditions. Consequently, the community began to gain the sense of concern to uphold the local natural and cultural values. However, it was unfortunate that the majority of tourism income did not go to the local population while the local cost of living went higher and the language and clothing were changed from the traditional ways. In Khun Wang area, the positive impacts were job and income creation, and the appropriate landscape improvement while the negative impacts were similar to the case of Huay Loek. The examination of the satisfactory level of people in the two communities revealed that the local people felt nothing about the projects and the development consequences. Both projects, in Huay Loek and Khun Wang, were found to perform not up to expectation due to the facts that the local community was not ready to get involved, the Royal Project's Development Centers did not allow Local people to share the management activities/responsibilities, the local community did not know how to get involved in business management and administration, and the lack of tourists/visitors.